

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 559/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdneho exekútora Mgr. Ing. I. Š., Exekútorský úrad, N., v konaní vedenom pod sp. zn. Ex 2742/2007 a postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. 14 606/2011 a jeho oznámením z 21. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2011 doručená sťažnosť J. M., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného

v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom súdneho exekútora Mgr. Ing. I. Š., Exekútorový úrad, N. (ďalej len „súdny exekútor“), v konaní vedenom pod sp. zn. Ex 2742/2007 a postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní vedenom pod č. 14 606/2011 a jeho oznámením z 21. júna 2011.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol: *„Upovedomením o začatí exekúcie zo dňa 9. 1. 2008, č. k. Ex 2742/2007-3 začal... súdny exekútor exekučné konanie voči manželke sťažovateľa. Na základe upovedomenia o spôsobe vykonania exekúcie zo dňa 19. 5. 2008, č. k. Ex 2742/2007-12 došlo k zriadeniu exekučného záložného práva aj na časť majetku patriacemu sťažovateľovi.“*

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ ako manžel povinnej bol účastníkom exekučného konania na strane povinného, mal podľa jeho názoru právo na doručenie *„rozhodnutia o začatí exekúcie“*, a keďže sa tak nestalo, využil jemu dostupné právne prostriedky na docielenie nápravy.

Z iniciatívy sťažovateľa Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 20 S 131/2010-9 zo 4. januára 2011 v konaní o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy rozhodol, že konanie zastavuje a po právoplatnosti tohto uznesenia postúpi predmetnú vec Slovenskej komore exekútorov (ďalej len „komora“) na vybavenie z dôvodu jej príslušnosti.

Sťažovateľ taktiež podal návrh na zastavenie exekúcie, na ktorý Okresný súd Žilina reagoval oznámením sp. zn. 20 Er 2499/2007 z 11. februára 2011, ktorým sťažovateľovi oznámil, že nebude rozhodovať o jeho návrhu, pretože súdny exekútor upustil od výkonu exekúcie.

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, sťažovateľ žiadal komoru o prešetrenie postupu súdneho exekútora. Komora stanoviskom č. SKE 2541/11 142-6780/2011 z 1. júna 2011

sťažovateľovi oznámila, že súdny exekútor v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 2742/2007 neporušil žiaden zákon ani práva sťažovateľa.

Následne sťažovateľ požiadal ministerstvo o prešetrenie vybavenia sťažnosti komorou, ktoré mu odpoveďou č. 14606/2011-52 z 21. júna 2011 oznámilo, že v exekučnom konaní sp. zn. Ex 2742/2007 vedenom exekútorom nezistilo žiadne nedostatky, porušenia zákona alebo práv sťažovateľa.

Sťažovateľ naďalej trvá na svojom stanovisku, že boli porušené jeho základné práva v exekučnom konaní, a to nedoručením mu upovedomenia o začatí exekúcie v konaní vedenom súdnym exekútorom pod sp. zn. Ex 2742/2007.

Sťažovateľ v konkrétnostiach uvádza: *„Sťažovateľ ako účastník exekučného konania na strane povinného má právo na doručenie tých rozhodnutí vydávaných exekútorom alebo exekučným súdom, ktoré sú uvedené v Exekučnom poriadku.*

Nedoručením rozhodnutia o začatí exekúcie, ktorá mimochodom postihovala aj majetok sťažovateľa ako účastníka exekučného konania boli porušené práva sťažovateľa na spravodlivé konanie, keď s ním nebolo riadne zaobchádzané ako s účastníkom konania, tak ako to ukladá zákon.“

Sťažovateľ ďalej uvádza, že *„má zákonné právo na to, aby mu bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie, nakoľko toto právo mu je priznané zákonom. Obchádzaním tohto práva by bol sťažovateľ vystavený nespravodlivému konaniu, ktoré by hrubo zasahovalo do základných práv sťažovateľa.“*

Súdnemu exekútorovi sťažovateľ vytyka, že nedoručením mu upovedomenia o začatí exekúcie súdny exekútor porušil jeho základné práva garantované ústavou a dohovorom.

Ministerstvu vytyka, že postupovalo v jeho veci nedôsledne, nezákonne a povrchné. Sťažovateľ konkrétne uvádza: *„Svojím konaním, postupom zmarilo právo sťažovateľa na spravodlivé konanie, keď v rámci štátneho dozoru nezjednalo nápravu porušenia*

základného práva sťažovateľa. Bolo zákonnou povinnosťou ministerstva upozorniť súdneho exekútora na procesné nedostatky v exekučnom postupe, žiadať ich odstránenie, čo však zo strany ministerstva nebolo učinené. Vzhľadom na tieto skutočnosti je aj ministerstvo porušovateľom základného práva sťažovateľa.“

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 349/2010-9 z 21. septembra 2010 sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdneho exekútora v konaní vedenom pod sp. zn. Ex 2742/2007, odmietol pre nedostatok právomoci.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Základné právo J. M. na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdneho exekútora Mgr. Ing. I. Š., Exekútorový úrad N., v konaní vedenom pod sp. zn. Ex 2742/2007 porušené bolo.

2. Základné právo J. M. na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím o odmietnutí sťažnosti na postup súdneho exekútora zo dňa 21. júna 2011, č. k. 14606/2011-52 Ministerstvom spravodlivosti SR porušené bolo.

Toto rozhodnutie sa zrušuje a vec sa vracia na nové prejednanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi v zmysle § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 Eur, ktoré je povinné vyplatiť Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Náhrada kompenzuje porušenie práv sťažovateľa, ktorý bol nepochybne zo strany ministerstva spravodlivosti vystavený pocitom bezprávia, právnej neistoty a krivdy keď v jeho veci nebolo konané podľa zákona.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky uhradiť trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia.“

Sťažovateľ zároveň požiadal ústavný súd o ustanovenie mu právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých

nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdneho exekútora v konaní vedenom pod sp. zn. Ex 2742/2007 a postupom ministerstva v konaní vedenom pod č. 14 606/2011 a jeho oznámením z 21. júna 2011.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. Ako vyplýva zo sťažnosti, sťažovateľ sa už v minulosti obrátil na ústavný súd so sťažnosťou pre porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 2742/2007, a to tým, že súdny exekútor nedoručil sťažovateľovi ako účastníkovi konania upovedomenie o začatí exekúcie. Ústavný súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. III. ÚS 349/2010 z 21. septembra 2010 tak, že ju pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie odmietol, pretože sťažovateľ mal možnosť sa so svojimi požiadavkami na ochranu svojich práv obrátiť na príslušný exekučný súd, čo však neurobil.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že v danom prípade ide o rovnakú vec, o ktorej už rozhodol uznesením z 21. septembra 2010 pre nesplnenie jednej z podmienok konania (nedostatok právomoci), pričom ten istý nedostatok pretrvával aj v dobe podania druhej sťažnosti. Z tohto dôvodu bolo preto treba sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

2. Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom ministerstva v konaní vedenom pod č. 14 606/2011 a jeho oznámením z 21. júna 2011, ústavný súd poznamenáva, že podstatou tejto časti sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa so záverom napadnutej odpovede, podľa ktorej súdny exekútor nebol povinný sťažovateľovi doručiť upovedomenie o začatí exekúcie, ale len upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie.

Ministerstvo vo svojom liste z 21. júna 2011 okrem iného uviedlo:

„Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky bolo 17. júna 2011 doručené Vaše podanie označené ako návrh na prešetrovanie vybavenia sťažnosti Slovenskou komorou exekútorov. V predmetnej sťažnosti sa sťažujete na postup súdneho exekútora Mgr. Ing. I. Š., PhD. v exekučnom konaní EX 2742/2007. Ministerstvo spravodlivosti sa prešetrovaním Vašich rovnakých sťažností zaoberalo už v roku 2009 a 2010, pričom sme nedospeli k záveru, že by sa menovaný súdny exekútor dopustil porušenia Exekučného poriadku, za ktoré by mal byť disciplinárne potrestaný.

K Vami namietaným skutočnostiam je potrebné uviesť, že súdny exekútor nie je v zmysle § 47 ods. 1 Exekučného poriadku povinný doručiť upovedomenie o začatí exekúcie aj manželovi povinného.

Podľa § 37 Exekučného poriadku, ak sú exekúciou postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, účastníkom konania, ak ide o tieto veci, je aj manžel povinného, ak do začatia exekučného konania nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva dohodou alebo súdnym rozhodnutím. V zmysle tohto ustanovenia vzniká súdnemu exekútorovi povinnosť správať sa k manželovi povinného, ak sa exekúcia týka majetku, ktorý sa nachádza v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov ako k účastníkovi konania. Toto ustanovenie je však možné vzťahovať iba na upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie, ktorým bude dotknutý majetok nachádzajúci sa v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, ale nie na upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré má skôr všeobecný charakter a informuje povinného a oprávneného o začatí exekúcie.

V uvedenej veci je potrebné poukázať na skutočnosť, že zriadenie exekučného záložného práva nemôžeme zaradiť do kategórie spôsobov vykonania exekúcie, pretože ide iba o zabezpečovací úkon súdneho exekútora na zabezpečenie majetku povinného, a teda či v danom prípade vôbec vznikla povinnosť súdneho exekútora upovedomiť Vás ako manžela povinnej o zriadení exekučného záložného práva na byt, ktorý patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať, že súdny exekútor na základe výzvy ministerstva spravodlivosti doručil aj Vám do vlastných rúk upovedomenie o zriadení exekučného záložného práva. Toto upovedomenie ste prevzali 24. mája 2010.

Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že súdny exekútor sa nedopustil porušenia žiadneho ustanovenia Exekučného poriadku.

Záverom tohto listu si Vás dovoľujeme upozorniť, že Vašimi ďalšími podaniami neobsahujúcimi nové skutočnosti, v ktorých budete namietat' postup súdneho exekútora v uvedenom exekučnom konaní sa nebudeme zaoberať.“

Ako z citovanej časti odpovede ministerstva vyplýva, podaním sťažovateľa sa ministerstvo náležite zaoberalo a dostatočným spôsobom, opierajúc sa o konkrétne ustanovenie relevantného zákona, ozrejnilo, prečo vo veci sťažovateľa postupovalo tak, ako to je prezentované v odpovedi. Ministerstvom prijatý záver v žiadnom prípade nemožno považovať za nedostatočne neodôvodnený alebo svojvoľný bez opory v argumentácii.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (napr. IV. ÚS 340/04). Pretože závery z takejto judikatúry je možné vzťahovať aj na listiny, v konkrétnom prípade – odpovede vydané pri uplatňovaní základného práva na inú právnu ochranu, ústavný súd nemá dôvod sa od nich odkláňať ani v prípade sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv, realnosť ktorých by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami (rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody) vrátane žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2012